

Skulptören som lät figurer sväva

Berättelse

Carl Milles föddes den 23 juni 1875 utanför Uppsala. När han var ung gick han inte länge i skolan. Först blev han snickarlärling, och sedan gick han på kvällskurser i Stockholm eftersom han ville lära sig mer.

I tjugooårsåldern fick Milles ett stipendium och reste till Paris. Där var han fattig och tjänade pengar på att snida ornament. På kvällarna studerade han konst. En tid arbetade han nära den kända skulptören Auguste Rodin.

År 1902 fick Milles sitt stora genombrott. Han vann tävlingen om Sten Sture-monumentet i Uppsala. I Paris träffade han också konstnären Olga, och de gifte sig 1905.

Milles älskade vatten och rörelse. Hans mest kända verk i Sverige är Poseidon, en sju meter hög havsgud i Göteborg. Statyn restes 1931. Först tyckte många att den var ful, men i dag är den en symbol för staden.

På ön Lidingö byggde Milles och Olga ett hem med en stor trädgård. Platsen kallas Millesgården. År 1936 gav de bort den till svenska folket.

År 1931 reste Milles också till USA. Där arbetade han som lärare i tjugo år. Sedan flyttade paret hem igen 1951. Carl Milles dog på Millesgården den 19 september 1955.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
skulptör	konstnär som gör figurer av sten eller metall
snickarlärling	ung person som lär sig arbeta med trä
stipendium	pengar man får för att kunna studera
snida	att forma trä med ett verktyg
genombrott	när man plötsligt blir känd
monument	en stor staty till minne av något
havsgud	en gud som styr över havet
symbol	något som står för en idé eller en plats
trädgård	en plats med växter och blommor
ful	inte vacker

Läsförståelsefrågor

1. Vad gjorde Carl Milles som ung, innan han blev konstnär?
 1. Han arbetade som snickarlärling.
 2. Han var lärare i skolan.
 3. Han var bonde på en gård.
2. Hur kunde Milles resa till Paris?
 1. Han ärvde mycket pengar.
 2. Han fick ett stipendium.
 3. Hans fru betalade resan.
3. Vad är Poseidon?
 1. En målning i Stockholm.
 2. En sju meter hög staty i Göteborg.
 3. Ett hus på Lidingö.
4. När dog Carl Milles?
 1. År 1875.
 2. År 1931.
 3. År 1955.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Milles gick många år i skolan när han var liten.
 2. Milles och Olga gav bort Millesgården till svenska folket.
 3. Milles arbetade en tid i USA.
6. Varför tror du att Milles gick på kvällskurser efter arbetet?
7. Många tyckte att Poseidon var ful i början. Hur är det i dag? Svara med en mening.
8. Vad heter Milles hem på Lidingö, och vad gjorde paret med det år 1936?

Facit

- 1.
- 1.
- 1.
- 1.
1. nej b) ja c) ja
- Exempel på svar: Han ville lära sig mer och bli bättre, fast han redan arbetade på dagarna.
- Exempel på svar: I dag tycker många om statyn, och den är en symbol för Göteborg.
- Exempel på svar: Hemmet heter Millesgården. År 1936 gav paret bort det till svenska folket.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för samtal om drömmar, hårt arbete och konst. Tema: en person som arbetar sig fram från enkla förhållanden. Använd gärna en bild på Poseidon som stöd.

Diskussionsfrågor

- Vad tycker du om att ha stora statyer på torg i en stad?
- Milles arbetade hårt på kvällarna för att lära sig mer. Vad vill du lära dig mer om?
- Har du sett en staty som du tyckte var fin eller ful? Berätta.
- **Skriv (3 meningar):** Beskriv en plats i din stad som du tycker om.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Carl Milles – https://en.wikipedia.org/wiki/Carl_Milles
- Millesgården: Om Carl Milles – <https://www.millesgarden.se/om-millesgarden/om-carl-milles/carl-milles>
- Encyclopaedia Britannica: Carl Milles – <https://www.britannica.com/biography/Carl-Milles>
- Wikipedia: Poseidon med brunnskar (invigning 1931) – https://sv.wikipedia.org/wiki/Poseidon_med_brunnskar

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Carl Milles föddes 23 juni 1875 utanför Uppsala (egentligen Carl Emil Andersson) och dog 19 september 1955 på Millesgården, Lidingö. Han utbildade sig först till snickare, reste på stipendium till Paris och arbetade en tid nära Auguste Rodin. Genombrottet kom med Sten Sture-monumentet i Uppsala (vunnen tävling 1902). Statyn Poseidon på Götaplatsen i Göteborg avtäcktes 24 september 1931. Han gifte sig med konstnären Olga Granner 1905. Millesgården byggdes 1906–1908 och skänktes till svenska folket som stiftelse 1936. Milles var verksam vid Cranbrook Academy of Art i Michigan, USA, 1931–1951. Osäkerheter: källorna anger födelseorten något olika (Lagga/Örby gård, båda i Uppland nära Uppsala); här används den neutrala formuleringen "utanför Uppsala".

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.